Příloha č.1 Přepisy nahrávek realizovaných rozhovorů
Použitá symbolika: tazatel v základním písmu, *respondent kurzívou*
Rozhovory byly oproštěny o výplňkové výrazy, např. hm, jako, prostě atd.
Rozhovory byly prováděny formou tykání, může se zde vyskytovat neformální vyjadřování.

Rozhovor 1:
Datum realizování rozhovoru: 8.4.2023
Délka rozhovoru: 12:26

Takže můžeš mi říct svoje pohlaví, věk a bydliště.
Takže jsem žena, je mi 23 let a bydlím v Praze, momentálně v Barceloně.

Kde je nejčastěji nakupuješ? Uveď tři až pět obchodů.
Tak nejčastěji je asi sekáče, potom COS, ZARA a Lindex?

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
No asi kvalita, ale zároveň, ale aby to bylo nějak úměrný ceně. Že nejsem ochotná zaplatit za svetr 15 tisíc, ale zároveň jsem schopná si připlatit za to, aby to bylo kvalitnější v nějaké míry. Takže kvalita, cena, úplně stejně. No a to, jak to vypadá, no musí se to mně líbit, takže to asi není žádný specifický...

Řídíš se při nakupování nových kusů oblečení nějakýma trendama to, co se zrovna nosí?
No, já bych řekla, že ne, ale podvědomě asi jo. Takže jako, ne, jo. Necíleně, ale tak jako podvědomě každej prostě si nakoupí někdy něco, co někde viděl. A zároveň to není tak, že bych jako viděla, je jako ten crop top a zítra si ho jdu koupit, to ne. Ale každý vnímá trendy.

A inspiruješ se třeba na sociálních sítích?
Asi ne úplně přímo cíleně, ale třeba sleduju lidi, který se hezky oblíkají, ale ne že bych si šla cíleně koupit ten outfit nebo to tričko, spíš ten obecný styl se inspiruju.
Takže sleduješ lidi, kteří mají podobný styl.
No, kteří mají podobný styl, ale neinspiruju se specificky na ty jednotlivý kusy nebo outfity.

Víš, co je to fast fashion?
Ano.
A co je podle toho fast fashion?
Jako prostě H&M, ZARA, takový ty řetězce, který prostě produkují x, y kolekcí za měsíc. A je to prostě velký množství. Jsou to přesně takový ty jako trendy na klíč. Rychle se to obměňuje a tak. A většinou je to i špatný materiál a špatná kvalita.

A nakoupuješ fast fashion?
Jo, ale jako by hodně omezeně. A většinou tam nakupuji hlavně takový ty jako basic kusy. Jakože takový jako bílý tričko si přesně nejdu koupit do sekáče a spodní prádlo a ponožky a tak.

Víš, co je to greenwashing?
Ano.
Co je podle toho greenwashing?
Když se značka tváří jako udržitelně, ale vlastně skutečnost je jiná. Že to není tak udržitelný, jak se tváří.

Který značky se podle tebe dopouští greenwashingu?
No tak vím, že to dělalo dřív H&M, vím, že teď už je to lepší. A asi jako i Zara do určitý míry, podle mě i třeba ten Lindex například.

Vzpomeneš si na konkrétní praktiku, se kterou ses setkala?
Že třeba v Lindexu prodávají různý záplaty a tak. Prodávají tam různý záplaty a věci, že si ty svoje kousky můžeš opravit, aby si mohla dál nosit, ale reálně si myslím, že taky nejsou úplně ultra zelený.
Vzpomeneš si ještě na nějakou?
No já vím, že tam se řešilo něco s tou bavlnou z HM, že tvrdili, že to je nějaká prostě ultra super udržitelná bavlna. Já nevím co, ale byla to prostě úplně jako obyčejná bavlna, jako v těch předešlejch kolekcích.

Myslíš si, že jsi schopna to rozpoznat?
Asi jo. Jakože já jsem skeptická vůči všemu. Mně přijde, že většina těch velkých značek...To prostě nejde dělat udržitelně, že jo?

Kde bereš nějaké informace o udržitelnosti a o greenwashingu?
No na internetu asi jako převážně. Konkrétně asi jsem prostě narážela na různý lidi, co to rozebírali v nějakých videích, ale teď jako nevím přesně konkrétně. No asi spíš to byly YouTube videa. Že jsem se to vyhledávala a pak jsem narazila nějaké další video, tak jsem si to o tom pustila.

Jak by se generace Z o tomhle problému měly informovat?
No tak já nevím, tak mně to přišlo tak, že jsem se o to zajímala sama, co si nakupuju. Protože se prostě začala řešit celá ta klimatická otázka, že jsem si to začala hledat sama. Vyhledala by si to na Instagramu, na YouTube, na Google. Tak si to vyhledáš na Google a pak tě to jako odkáže.
Jo, asi jo, a možná by mohlo vznikat víc nějakých profilů třeba jenom o tomhle. Protože většinou to dělají nějaký fashion blogerky, kde to pak hrozně zapadne.

A myslíš si, že sociální sítě jsou v téhle otázce nápomocné?
Podle mě to je jenom o tom tvém výběru, co tam sleduješ. Můžu tam sledovat influencery a blogery, kteří jsou udržitelní. Anebo tam můžu sledovat lidi, co dělají každý týden jako haul ze Shein. To je prostě o tom, si to nějak odfiltrovat. Takže obojí.

Preferuješ nějaký trendy udržitelnosti?
Ty sekáče.
A třeba udržitelný materiály? Třeba recyklovaný nebo v bio kvalitě?
No tak v tom případě asi jo, protože tak většinou, když nakupuju a chci, aby to bylo kvalitnější, tak koupím tu kvalitnější bavlnu, která pravděpodobně spadá do této kategorie. Určitě koukám, z jakého materiálu to je, ale není to hlavní faktor.

Chceš nakupovat víc udržitelně, než nakupuješ teď?
Jo, určitě. Ale zároveň když jdu prostě do tý Zary, si koupit nějaký ty basicy a tak, tak mě to jako mrzí, že tam musím jít, ale zároveň jako já nechci si to kupovat do sekáče a zároveň si nechci kupovat tričko za 7000.
To je další otázka, jaký jsou ty bariéry.
Protože v sekáči to nemají a zároveň jako od těch, jak máš český návrháře, jakože prostě lokální produkty, tak na to prostě jako nemám.

Takže jako bych chtěla bych, ale zároveň nevím jako v této situaci, jak toho víc docílit.
Takže spíš s věkem a příjmem.
Jseš ochotná zaplatit víc za nějaké udržitelné oblečení?
Jsem ochotná zaplatit třeba o tisícovku, o dvě víc.

Kolik oblečení nakupíš za čtvrt rok?
Tak třeba, když to vezmu jako, že se to láme jako z léta na zimu,
tak si koupím třeba jeden svetr, nějaký trička
s dlouhým, tak to třeba plácnu dvě, nějaký kalhoty, Boty určitě. Za čtvrt rok, řekněme třeba sedm.

A naopak, kolik oblečení dáš pryč, proč tím je za rok?
Já se jako hodně zbavuji oblečení, jakože tam nastřádaný z těch předchozích let.
Tak třeba osm, no.
Jakože to je plus minus stejný, podle mě. Víš co, že to nejsou jako věci, co vyhazuju,
protože jsem si je kupovala dva roky nebo rok zpátky, protože ty furt nosím. Nastřádaný jako z těch minulých let.

A kam je dáváš pryč?
Ty použitelný, jako dám na vinted většinou. A ty, co už, jakoby vím, že by třeba neprodám, ale zároveň je někdo furt může nosit, tak házím do těch kontejnerů na textil. A ten zbytek, tak to už se většinou jako děravý věci, udělám hadr z toho, nebo prostě se fakt vyhodí. No, ale to je prostě minimum. To je třeba jeden kousek z těch osmi.

Rozhovor 2:
Datum realizování rozhovoru: 8.4.2023
Délka rozhovoru: 13:39

Tak, řekni mi prosím svoje pohlaví věk a bydliště.
Žena, 22 let, Praha.

Kde nejčastěji nakupuješ? Uveď mi tři až pět nějakých obchodů konkrétních.
Levi's, VanGraaf, Champion, New Balance.. No, tak třeba tyto.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Hmm, tak asi bych jako úplně nechtěla, jakože tu kupovat nějaký tuctovky třeba ze Sheinu, takže i materiál. I jak to na mě vypadá, i jak se v tom, jako, cítím, a jak je to i méně, jako, příjemné, no.
Může to být i značka?
Asi jo, asi určitě.
Je pro tebe cena faktorem? Nebo spíš ne?
Hmm, záleží, jak kdy. Do určitý meze. Jakože do Pařížsky úplně, jako, nechodím.
Ale není to úplně to, čím bych se, primárně orientovala, no.

Říkáš se při nakupování nových kusů oblečení trendem? Tím, co teď zrovna, co teď zrovna se nosí?
Asi spíš ne, spíš ne. Mám svůj zaběhlej styl.
A inspiruješ se při tom oblíkání někým jiným, čo byl někým, já nevím, na sociálních sítích?

Jo, jako, občas jsem se dívala, jako, na Pinterestu, když jsem potřebovala, jako, třeba něco sladit. Nevěděla jsem prvně, jako, co za kus oblačení. Tak na Pinterest jsem koukala a, jako, občas, teda i na TikToku.
Víš co je fast fashion?
Jo.
Co je podle tebe fast fashion?
Je to hrozně těžký definovat, jako, že představím se pod tím přesně, jako, H&M, takový ty krámy, který, jako, prodávají hrozně, jako, levný, jako, good deal oblečení, který je ze špatnýho materiálu a nevyrábí ho úplně, řekněme, správný výrobci.

Víš, co je to greenwashing?
Ano.
Taky? Co je podle tebe greenwashing?
Pod greenwashingem si představuju, když společnosti na venek vypadají, že jsou eko a, že vyrábí produkty z nějakých jako recyklovaných materiálů a tak, ale investujou víc do toho marketingu, než aby byly opravdu eko.

Uvedeš mi nějakej příklad?
No, jako, teda, teď se úplně přiznám, že vůbec nevím, jakou konkrétní značku, protože se o to až tak nezajímám, ale tak řekla bych, že to asi určitě budou dosti bude rznačkama, jako, třeba, H&M a tak, no.

Můžeš mi uvést, a ty už si o tom mluvila, nějakej příklad nebo konkrétní praktiku toho greenwashingu?
No, tak třeba, že vrazejí miliony do reklamy, jako, že jsme eco, ale, vlastně, v finále pak eco vůbec nesou.

Myslíš si, že jsi schopná to rozpoznat?
Osobně si myslím, že ne, protože, jak říkám, není to úplně můj zájem. Ale asi věřím, že nejsem úplně hloupý člověk, takže, kdybych se na to třeba podívala do hloubky tak bych to asi dokázala.

Bereš někde informace o udržitelnosti v rámci oblečení?
Například na stránkách, když si v e-shopu tak mám pocit, že se to tam hodně promujou u těch produktů, že 100% je z recyklovatelných materiálů a tak, takže si myslím, že to, většinou to na mě vyskakuje, když se koukám na nějaký konkrétní produkty.

Myslíš si, že sociální sítě jsou nápomocný odhalovat greenwashing?
Já si myslím, že v dnešním době už je prostor i pro ty lidi, kteří tak nějak odhalujou ten greenwashing a podobné praktiky, ale bohužel je problém, že stále ty velký korporáty si, si myslím, prosadí svoje přes reklamu.

A jak by se podle tebe generace Z měla informovat o tomhle, jako, nějaký problematice?
Tak já si myslím, že určitě první krok pro generaci Z, která je poměrně závislá na sociálních sítích, je se pokusit najít třeba nějakej účet, který o tom informuje a o kterým vědí, že je validní, že má ty informace pravdivý nebo, jako, ověřený. A pak, nevím, pak si asi zjišťovat tak individuálně od koho to člověk kupuje, zjišťovat se třeba historii té značky a nějaký background.

A napadá ti třeba nějaký takový účet nebo spíš ne?
Nenapadá.

Preferuješ nějaký trendy udržitelnosti v módním průmyslu?
Třeba vlna, takže nějaký dlouhodobě udržitelný materiály.

A třeba recyklovaný materiály, máš něco z recyklovaného materiálu?
Uff, já si myslím, že oblečení asi nějaký recyklovaný mám, ale úplně si toho nejsem vědomá. Takže necíleně. Takže spíše jako tady ty dlouho životnostní materiály.

Všímáš si v obchodě, třeba v HM, konkrétně mají jako třeba Conscious Collection jestli jsi toho někdy všimla, že v obchodech mají kolekce, který se tvaří dost udržitelně?
Jo, jo, určitě.
Láká tě to?
Jako tak trochu, že tak to svědomí tam toho člověka takhle naláká, že si říká, jako jo, tak sice jako byl ve fashion, ale budu tak jako víc udržitelnej.
Jako ve finále vím, že stejně to ve spoustě případech nebude pravda, nebo nebude to tak, jak to oni prezentujou. Takže to pro mě není úplně jako rozhodující, byť samozřejmě, zní to lákavě, takže z části asi ano, ale jako není to jako, že bych si definitivně řekla, jo, tohle Conscious tak budu nakupovat jenom tady.

Chceš nakupovat víc udržitelně?
Chtěla bych určitě.
Jaký máš konkrétně teď bariéry?
Znalosti, jakože nejsem o tom dostatečně jako vzdělaná, řekněme, no.

Když se budeme bavit o tom, kolik seš ochotná zaplatit víc za udržitelný produkt, nebo jestli vůbec.
Jako, určitě jsem ochotná zaplatit víc. Nevím, tak klidně asi třeba o 50 %.

A kolik oblečení nakoupíš za měsíc?
Hele, za měsíc bych řekla tak max tři, čtyři kousky. Ale není měsíc jako měsíc.

A naopak, kolik oblečení dáš za rok pryč?
Já jsem tohle hrozná, protože já jsem hrozný hoarder. Takže vlastně v podstatě mám celoživotní problém, že nedokážu vyhazovat věci. Takže běžně nevyhazuju. Snažím se nakupovat věci, který mi nějakou dobu vydrží.

Když ano, kam to vyhazuješ?
No, tak nějaké menší věci, jako třeba ponožky, které se asi vyhazujou častěji, tak ty asi normálně do koše, a co by ještě teoreticky mohl někdo unosit a třeba mi to jenom není, tak se to zase dá do těch kontejnerů na textil.

Rozhovor 3:
Datum realizování rozhovoru: 3.4.2023
Délka rozhovoru: 14:53

Řekneš mi svoje pohlaví, věk a místo, kde bydlíš.
Ahoj, já jsem Vojta, je mi jedna dvacet let, jsem muž a momentálně bydlím v Praze.
Kde nejčastěji nakupuješ?

Je to v sekáčích, konkrétně Textilhouse.
A nakupuješ i nějaký nový zboží?
Velmi výjimečně. Třeba KnedloZelo Wear nebo jiné takové menší značky.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Jedním z toho je cena, většinu času hlavní, druhým je jak to vypadá, takže vzhled

Řídí se při nakupování nových věcí nějakýma trendama?
Já vždycky doufám, že se nosí zrovna to, co je v sekáčích. Takže Ne.

Ani nekoukáš třeba na sociální sítě?
Ne.

Víš, co je fast fashion?
Ano.
Co? Podle tebe. Pro tebe.
Tak pro mě je to nakupování módy nevalné kvality, za to velké množství, které vydrží sotva rok a pak to rovnou putuje na skládku.
A nakupuješ fast fashion?
Snažím se tomu vyhnout. Ale ano, někdy mi bylo 14 let. Někdy jsem chodil s maminkou do krámu. Případně jenom jako nějaké basic kousky. Ponožky nebo případně pokud potřebuji čistý tričko.

Víš, co je greenwashing?
Ano.
Co je greenwashing?
Já bych to popsal jako nějakou snahu zamaskovat nebo jakoby zředit to, jak moc ničí přírodu. Podle mě to je snaha zamaskovat to, jak moc poškozují přírodu nějakýma vágníma claims o tom, že to vlastně vůbec nedělám.

Myslíš si, že jsi schopný greenwashing rozpoznat?
Nejsem si úplně jistý. Je to tak jako na hranici.

Které značky se podle tebe dopouští greenwashingu?
Já se přiznám, že nedávno jsem potřeboval do Primarku třeba pro plavky a musím říct, že tam to bylo velmi vidět.
A ještě nějaký?
Tak asi obecně, pokud jdu do nákupního centra, tak mám velkou šanci, že všechny ty značky, teda přinejmenším u nás na severu, tak tam všechny modní značky, které najdu v obchodě, tak se pravděpodobně dopouští greenwashingu.

A vybavíš si konkrétní praktiku nějakou, co jsi viděl třeba v obchodě?
Tak napadá mě, že tam jsou takový ty statements o tom, že se zapřísáhnou, že udělají to, co můžou pro klima a to neříká vůbec nic.

Kde bereš informace o udržitelnosti a greenwashingu?
Tak já bych řekl, že na sociálních sítích, že tam tak občas vyskočí, ale nedá se, že bych úplně aktivně vyhledával informace o udržitelnosti.
A kde konkrétně třeba na sociálních sítích to na tebe vyskočí? Od koho?

Naprosto netuším.

A myslíš si, že sociální sítě jsou nápomocné k odhalování nějakých špatných praktik, anebo naopak?
Tak já bych řekl, že pravda je zase někde uprostřed. Že určitě, samozřejmě to může pomoct k odhalování těchto praktik, ale pojďme si říct, je to kvůli sociálním sítím, že vlastně trend fast fashion a zbytečného nakupování módy jen tak pro sociální sítě, vlastně pro pár fotek, to bych řekl, že je kvůli nim. Tak například na trendy Shein haulů a ačkoliv lidi na druhé straně se můžou snažit upozorňovat na fakta a přírodu, tak nevím, jestli to něco změní.

A kdybys měl doporučit, jak by se lidi tvojí generace, to znamená generace Z, měli informovat o tomhle problému, co bys jim doporučil?
Já nevím co osobně bych jim doporučil.
Řekl bych, že se teda shrnout, nekupuj zbytečnosti.
A kde bys jim doporučil se informovat?
Obávám se, že netuším. Asi neznám dostatečně kvalitní zdroje.

Preferuješ nějaké trendy udržitelnosti v módním průmyslu?
Třeba ten sekáč. Líbí se mi vlastně, že estetika starých věcí se tak nějak vrací a že věci ze sekáče už jsou znova in.
A preferuješ třeba udržitelné materiály nebo recyklované materiály, když už se teda nebavíme o sekáči?
Částečně jo, ale nemyslím si, že vždycky to prospívá té kvalitě. Chápu, že je to udržitelnější, ale těžko říct, jak in the long run třeba tričko nebo kalhoty vydrží tak dlouho, jako z nových materiálů. Nemám na to dostatek zkušeností.

Jsi si vědomý, že vlastníš něco z nějakých třeba recyklovaných materiálů nebo bio materiál Se využívá, pokud je potřeba zjistit a pochopit chování, postoje a názory respondenta, jak vznikají a vyvíjejí se v čase. Výzkumník se stává součástí každodenního života respondenta, což se využívá například pro zpřesnění analýzy životního stylu specifické skupiny obyvatel. Obvykle je využívána metoda zúčastněného pozorování a respondenti si vedou deníkyů?
Mám tričko od Patagonie, na kterém se přímo píše, že je z recyklovaných materiálů. To zatím teda drží, ale u ostatních věcí si nejsem jist.

A přidává ti to třeba u té Patagonie tu hodnotu k tomu tričku?
Částečně tam jako value u té Patagonie je, že je to Patagonie, protože souhlasím s tou společností a s tím, jakým směrem se udává. Ale nemyslím si, že ten jako hlavní hlavní tahák je ta recyklovanost pro mě.

Chceš nakupovat víc udržitelně, než nakupuješ teď?
Já nemůžu říct, že zas tak běžně často nakupuju, takže možná ano, ale nakupuju docela málo a už je to mi přijde jako udržitelný v tomhle směru.

Jsi ochotný víc zaplatit za to, že to oblečení bude udržitelný, nebo ne?
Takhle, tam problém je v tom, že já nejsem ochotnej zaplatit průměrný ceny, co jsou v HM-ku nebo v COS, protože mi to přijde extrémně předražený. V sekáči to seženu asi patnáctkrát levněji a proto nakupuju tam.
Kolik oblečení nakoupíš za měsíc?
Těžko říct, něco mezi 0 a 5 kusy.
A kolik oblečení dáš za rok pryč?

Většinou málo. Já nevyhazuju oblečení. Nebo pokud se něco hodně roztrhne. Počítám i něco, co se třeba zničí, protože pokud nakoupíš v sekáči, tak to nemusí být úplně v top stavu. Tak počítám i to, co se zničí. Moc toho nebude, řekněme třeba 5 až 10 kusů ročně.

A kam je dáváš pryč?
Do takových těch kontejnerů na textil.
Takže je recykluješ?
Ano.

Rozhovor 4:
Datum realizování rozhovoru: 8.4.2023
Délka rozhovoru: 18:41

Řekni mi prosím svoje pohlaví, věk a bydliště.
Jsem muž, mám 21 let a bydlím v Teplicích.

Kde nejčastěji nakupuješ?
V HM, Zalando, v sekáči.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Vzhled, asi kvalita. A cena rozhodně.
No, ano, jako jdu do HM-ka a tam si potom vybírám.

Řídíš se při nakupování nového kusu oblečení nějakým trendem? Tím, co se teď zrovna nosí?
No, tak ono je těžké se neřídit, že jo. Protože ty obchody to na tebe tlačí. Sekáče ne. Ale jinak si myslím, že moc ne. Jako když se mi něco nelíbí, když něco začne, tak se mi to nezačne líbit. Zároveň něco se mi prostě líbí, něco si chytím, ale myslím si, že když už se mi to začne líbit jako trend, tak už se toho potom jako držím. Takže spíš ty trendy neodcházej.

A třeba získáváš svoji inspiraci ze sociálních sítí?
Ano.
A třeba z jakých konkrétní?
To bych se musel podívat konkrétně teď, ale teď si to nevybavím. Mně hodně inspirujou DIY youtubeři, co šijou sami, jako nějaký třeba Glory Allen, co šije sám, tak když ty produkty vyrábí, tak vidím ty vlivy a vidím to v tom a líbí se mi to, tak hodně i ženských influencerů, jako třeba Jenny Mustard se mi líbí. Jenny Mustard je jakoby youtuberka a Instagram, a ona má stejně takový docela androgynní styl, takže tam taky, no. Takže YouTube, Instagram hlavně.

Víš, co je to fast fashion?
Ano, fast fashion je přesně to HM, že jo. Vlastně asi cokoliv, co máme v obchoďácích.

A takže bys řekl, že nakupuješ fast fashion.
Určitě, jo. Bohužel často mám pocit, že jako nemám peníze na to, se dostat vejš.

Víš, co je to greenwashing?
Ano, je to, když se ti snaží nějaká firma tlačit nějaký produkt marketingem stylu, že je to eko, ale třeba to nemusí být úplně jako, ten je jich záměr, aby to tak jako vypadalo hezky pro ty lidi, který to zajímá.

Který značky se podle tebe dopouštějí greenwashingu?
Který ne? Tam, kde se já pohybuju, vidím jako ten důraz velkej, nedokážu, problém je v tom, že já asi nedokážu úplně vždycky rozlišit, kdy to je greenwashing a kdy je to opravdu nějaká dobrá incentiva.

Myslíš si, že jste schopny to rozpoznat?
Myslím, že to je těžší a těžší, protože si myslím, že ty korporace jsou na to citlivý, že se snaží na to působit, Teď je zase trend, jako dávejte si pozor na greenwashing. Takže si myslím, že jsou všichni teď opatrnější. Když mi HM napíše, máme stoprocentně etickou bavlnu, tak skoro bych jim to asi věřil. Víš co, to teď tam mají furt, z jakého to je materiálu a jak byl sourcovaný.
No, takže fakt asi je to horší a horší, myslím si, že dneska to nedokážu prostě. Bez hlubších rešerší samozřejmě.

A vybaví si nějaký konkrétní příklad nebo konkrétní praktiku, kterou teda oni jako dělají?
No to je právě to, že to může být jakákoliv zavádějící informace, kde můžeš říct, že je něco etické a může to být prostě v nějakém rozsahu, kde třeba by se to dalo ještě považovat za etický, ale schovává se zatím třeba ještě něco jiného. Je to strašně relativní a často to bývá, že to je neměřitelný, neměřitelná nějaká metrika.

Kde si myslíš, že bereš informace o nějaký udržitelnosti a o greenwashingu?
Instagram. Instagram a TikTok konkrétněji. Ani ne z doporučení, jako od přátel jsem myslím, jako i nějaký storyčka, který někdo sdílí přímo, jako přímý kontakty tak nějak. Konkrétní lidi, co znám.

Myslíš si, že sociální sítě jsou nápomocný k odhalování tohohle?
No sociální sítě, zase je to těžko měřitelný tím, že ty sociální sítě jsou zase nějakou jako metareality. Takže jakýkoliv způsob šíření informace se dá vnímat hrozně neutrálně v tom, že tam budeš mít něco pozitivního a něco negativního.
Co je dobré je to, že vlastně kdokoliv může upozornit na to, že nějaká firma na té sociální síti prostě dělá něco špatně. Víš co, máš sice ty influencery, který jako pushují třeba ty produkty od těchto firem, který se to nechají zaplatit, ale potom zase na to si myslím mají lidi čuch, když je to jako nějaká reklama co propagují, Nebo když je to opravdu někdo, kdo má rád nějaký ten produkt a věří té firmě prostě.

A jak bys doporučil někomu z generace Z, aby se informoval o těchto věcech?
Tak já si myslím, že Google ještě nikdy nikoho nezradil. Já bych začal Google, fakt, že jo. Ale upřímně někomu nade mnou bych to nedoporučil, že jo. No ale mluvíme opravdu třeba o středoškolácích, ty jsou schopní si vyhledat jakýkoliv informace, a myslím si, že říct jim jako nějaký prostě údernej point a říct jim, jako najděte si to, je daleko účinnější.
Myslím si, že si to zvládnou tohle vyhledat sami. Takže jako přímo by to chtělo asi vybrat nějaké firmy, které by mohly příkladem doporučit prostě něco, co vydrží.
Myslím si, že by to mělo být součástí nějakých společenských věd určitě. Myslím si, že by se o tom mělo učit. Kde jsme my slyšeli o nějaký ekologii, třeba v angličtině, když to byly jenom nějaký zároveň články.

Preferuješ nějaké trendy v udržitelnosti módním průmyslu?
Ne, ale kdybych měl na výběr, tak určitě bych se snažil se dosunout k něčemu lepšímu.

Chceš nakupovat víc udržitelně?
Ano.
A jaké jsou tvoje bariéry?
Bariéry jsou pro mě asi ta cena. Takhle to já vnímám. To je to hlavní, co myslím.
Ten vzhled je taky prostě důležitý, ta estetika. Myslím, že se často odráží v tom.
Že to je potom něco hodně organického, a to není úplně můj styl.
A pak, když už mluvíme o estetickým udržitelném, tak už mluvíme o úplně jiný ceně.
Víš co, kdybych věděl, že mi to vydrží, kdybych věděl, že ten materiál opravdu i prostě něco snese, rozhodně bych byl násobky schopný investovat.

Jsi momentálně ochotný zaplatit víc?
Záleží, o kolik. Když se bavíme třeba… kdyby to byl stejný materiál, jen vím, že by byl opravdu udržitelný... 30 až 40 % víc. Asi víc bych zatím nedokázal.

A co se týká těch udržitelných kolekcí těch velkých producentů oblečení, třeba H&M, má Conscious kolekce?
Ano, jsem jejím členem.
Jo?
Ano, sbírám Conscious body. Tyhle kolekce mě dost lákaj, ale zase sám nevím, do jaké míry tomu věřit

Preferuju upřímně, když už jdu jako do nějakého fast fashion. Tak jako radši něco ve slevě, že nebudu si to kupovat přímo z jejich první ruky. Spíš jako když už se jim to jako proteče nějakým... A vím, že jim to tolik nevydělá upřímně. Nerad chodím jen tak jakopo tom, co oni mají tam vystavený.

Kolik oblečení nakoupíš za měsíc?
Zas tolik ne, no.
A třeba za ten čtvrt rok. Takže jeden až dva produkty za čtvrt roku.

A kolik oblečení dáš za rok pryč?
Teď jsem udělal velký třídění a vyhodil jsem takových...Takových dvacet artiklů.
To bude jednou ze dva roky, takže za rok tak deset kusů.

A kam je dáváš pryč?
Teď jsem je dal mámě. Já moc asi nevím, kam je dát. Nevím, kam bych je mohl dát, protože...
Vím, že jsou takový ty koše, ty textilní popelnice. Což jsem ještě nikdy neudělal.
Vím, že hodně oblečení, když jsem jednou takhle dával pryč, tak to šlo bratrancovi. Že to něco zdědil. Ale kdyby si to někdo mohl vzít, tak bychom byli rádi.. Ale jinak do normálního koše.

Rozhovor 5:
Datum realizování rozhovoru: 7.4.2023
Délka rozhovoru: 8:59

Jaké je tvoje pohlaví, věk a kde bydlíš?
Tak je mi 17, jsem z Teplic a jsem muž.

Kde nejčastěji nakupuješ?
Tak nejvíc nakupuju v Zaře, v HM-ku, dostávám oblečení od sponzorů, takže od Salmingu a Dunlopu. A v North Face. A pak i na Zalandu

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Cena a jestli se mi líbí.

A řídíš se podle toho při nakupování trendama, který teď zrovna jako se teď letí?
Ne.
Nekoukáš se třeba na sociální sítě, kdo co nosí?
Tak jako, asi mi to ovlivňuje. Ale nekoukám se na to vyloženě kvůli tomu.
Takže nemáš pocit, že by ses na to přímo podle toho orientoval, ale ovlivňuje tě to.

Víš, co je fast fashion?
Ne.
(následuje definice o fast fashion)
Jojo, tak to vim.

Nakupuješ fast fashion?
Podle mě vůbec.

Víš co je greenwashing?
Ne.

(Greenwashing je praktika velkých módních řetězců, když mluvíme o módě.
Kde se snaží říkat, že jsou udržitelní ve svých produktech. Ale spíš než to, že by byli udržitelní, tak to jenom to je jejich nějaký marketing.)

Myslíš si, že jsi schopnej u těch velkých řetězců rozpoznat,
co je opravdu nějaký udržitelný? Protože třeba H&M nebo i Zara dělají kolekce, který říkají, že jsou udržitelné.
Myslím, že to je hodně těžký, ne? Takže spíš ne.

A slyšel jsi někdy o takových praktikách?
Neslyšel jsem, že to zneužívají. Slyšel jsem o tom, že to jako je, že to prostě aplikuje a že to asi určitě pomůže tomu výrobku u nějakejch lidí. Ale asi jsem jako neslyšel vyloženě, že by to někdo z nich užíval k tomu, aby to někdo nakupoval.

Je pro tebe udržitelnost v módě nějaký faktor, který používáš?
Vůbec ne, nebo hodně minimální.
Takže ani třeba nakupování sekáčích?
Jo, tak jo. Ale tam záleží na tý ceně, podle mě. Já v sekáči nekupuju kvůli tomu, že to je levný, a že se mi to líbí. Ale ne, že tím zachráním další tričko před výrobou. Takže dělám to ale nezáměrně, abych tím zachránil něco.

Jsi si vědomý nějakého toho, že módní průmysl, nadprodukuje a špiní životní prostředí?
Ano.
Ale nějak tě to neovlivňuje v svým nákupním chování?
Mě to neovlivňuje, protože nevěřím, že to dělám. Já si myslím, že každý triček, který si koupím, ať je vyrobeno jakýmkoliv způsobem, tak ho využiju dostatečně na to, abych pak byl spokojený s tím, že ho vyhodím a nebylo to špinění životního prostředí. Já si třeba koupím něco, co je fast fashion, ale používám to tak dlouho do toho, než to už fast fashion není.

Byl bys ochotnej za tyhle recyklovaný materiály nebo biomateriály zaplatit víc peněz?
Já jsem si to chtěl říkat předtím, že asi o hodně málo, jo. Otázka, ale pod deset procent třeba. Kdybych dostal tričko, který je za devět kilo a za litra, tak si bych koupil za litra.

Kolik oblečení si myslíš, že koupíš za měsíc?
Jeden kus maximálně.

Kolik oblečení dáš za rok pryč?
Pokud nepočítám spodní prádlo tak nula. Maximálně tak třeba dvě v průměru.

A kam je dáváš? Do koše?
Do koše.
Nebo je recykluješ?
Nerecykluju. Většinou jsou v takovém stavu, že by je někdo stejně nenosil, tak je vyhodíme do koše.

Rozhovor 6:
Datum realizování rozhovoru: 10.4.2023
Délka rozhovoru: 14:09

Jaké je tvoje pohlaví, věk a kde bydlíš?
Žena, 22 let, Praha

Kde nejčastěji nakupuješ?
Na Zalandu, tam nakupuju značky Even&Odd, Monki a Cotton on Body a v sekáčích. Od covidu nakupuju oblečení jenom online.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Vzhled, pohodlí a asi cena. Důležitý faktor je pro mě poměr cena-výkon.
A třeba materiál?
Přiznám se, že na to moc nekoukám. Kdybych měla neomezený budget tak určitě, tak možná v budoucnu.

Řídíš se při nakupování nového kusu oblečení nějakým trendem? Tím, co se teď zrovna nosí?
Nemyslím si, že nějak výrazně. Když mě zaujme něco, co je zrovna trendy tak uvažuju o koupi, ale nemyslím si, že jsem takovej ten podléhající typ člověka. Nebo že bych měnila to, co mám ve skříni proto, že už se to nenosí. Podle mě se to většinou i vrátí. Ale nemůžu říct, že jsem si nikdy nekoupila něco, co jsem viděla hodně na Instagramu.

A třeba získáváš svoji inspiraci ze sociálních sítí?
Asi ne, ale třeba na Tiktoku mi je vyhazuje algoritmus sám, ale že bych vyloženě followovala fashion inspo to nemůžu říct. Spíš sleduju nějaké účtu kvůli něčemu jinému a zároveň se mi líbí, jak se oblékají, ale není to to, proč jsem je začala sledovat.

Víš, co je fast fashion?
Rychlá móda. Je to rychlý módní průmysl, jsou to značky, co se snaží vyprodukovat co nejvíce kusů oděvů pro co nejširší cílovou skupinu nakupujících a jdou i přes to, že to oblečení není kvalitní nebo udržitelný v tom kdo ho vyrábí a kde se vyrábí a tak.

Nakupuješ fast fashion?

Ano.

Víš co je greenwashing?
Greenwashing je snaha firem se tvářit zeleně, ačkoliv nejsou.

Které značky se podle tebe dopouští greenwashingu?
No asi skoro všechny podle mě. Většina těch velkých řetězců. Třeba Zara teď dělala, že je hrozně eko, když vypnula ty výlohy na jeden den.

Myslíš si, že jsi schopná greenwashing rozpoznat?
Myslím si že jo.

Kde si myslíš, že bereš informace o nějaký udržitelnosti a o greenwashingu?
Asi na internetu. Na Tiktoku mi vyskakujou občas lidé, kteří o tom mluví, hlavně z Čech a slovenska. Ale spíš se to ke mně dostává samo, nemůžu říct, že bych to vyhledávala. Nikdy jsem si o tom třeba nečetla knihu, nebo nic co by nebylo v rámci internetu.

Myslíš si, že sociální sítě jsou nápomocný k odhalování greenwashingu?
To je podle mě hrozně dvousečný. Myslím si, že můžou být, ale zároveň určitě nemusí. To záleží co tam sleduješ, konzumuješ, pokud sleduješ fast fashion řetězce tak tě mnohdy přesvědčují o úplně jiných věcech, než lidé co o tom otevřeně mluví a odkazují na studie, články a tak. Takže pokud si vycvičíš algoritmus tak můžou být velmi nápomocný, a pokud ne tak ti udělaj opačnej obrázek.

Jak by se tedy generace Z měla informovat?
To je dobrá otázka, asi sama moc nevím… Asi je nejlepší tomu věnovat nějakej čas a přes klíčový slova se ve vyhledávači dostat k relevantním zdrojům, ale věřím tomu, že většina lidí nemá čas ani chuť na to jít touhle cestou. Ale měli by na to jít hlouběji, nejen konzumováním příspěvků na sociálních sítích.

Preferuješ nějaké trendy v udržitelnosti?
No určitě s tím vším souzním a souhlasím, ale sama spíš než nějaké materiály řeším to, zda danou věc co nakupuji vynosím a vydrží mi to.
Chceš nakupovat více udržitelně?
Určitě.

A jaké jsou tvoje momentální bariéry?
Finance.

Rozhovor 7:
Datum realizování rozhovoru: 8.4.2023
Délka rozhovoru: 14:47

Řekneš mi prosím svoje pohlaví, věk a kde zrovna bydlíš?
Žena, 22 let a bydlím v Ústeckém kraji.
Studuju v Ústí a jako by asi tak nějak jako kulturně žiju v Ústí, ale bydlím v Proboštově.

Kde nejčastěji nakupuješ? Dej mi tři až pět takových konkrétních obchodů.
Nejvíc v sekáčích v Textilhousu v Ústí, v Pýše, v Ústí a v Teplicích.

A pak na Zalandu, tak to je jenom spíš na boty a tak a Vinted vlastně ještě, na Vintedu nakupuju hodně.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Asi materiál. J se snažím teď jako regulovat počet věcí v šatníku, protože jsem dostala do fáze, když jsem měla tyhle třeba plné čtyři skříně, tak jsem to všechno vyházela, zbavila jsem se toho a teď vybírám oblečení, které není z materiálu, který se pokazí po tom, co to třikrát vypereš.
A taky, aby bylo jako nositelný, aby to nebylo jako něco výstředního, co se vezmeš.
A určitě ceny, když se ženeš něco dobrýho za třicet v sekáči, víš co.

Řídíš se při nakupování nových věcí trendem? Co se zrovna nosí?
Jako asi do větší míry, jo. Ale zároveň mám svůj styl a to se tak nějak nemění od mých patnácti. Ale jako jo, určitě něco jako... Když se mi něco jako vyloženě líbí, tak si to koupím, no.

A kde ty trendy, kde na ně koukáš, nebo kde máš pocit, že je získáváš?
Já nevím, asi Instagram, TikTok. A asi pak do značný míry i prostředí, ve kterým se vyskytuju.

A když se vrátíme i těm sociálním sítím, vybaví si něco, kde konkrétně? Jestli je třeba nějaký profil, nebo někdo, kdo se ti líbí, že se takhle oblíká a jako inspiruje tě to?
Jo, jo, já na TikToku sleduju hodně fashion influencerů.

A vybavíš si konkrétní jméno?
Asi ne. Ale jsou to většinou holky, který thriftujou, ale většinou jsou třeba z Ameriky, takže je to takový... A pak třeba Giriiboy, ta je z Česka.

Víš, co je to fast fashion?
Ano.
A co je podle tebe fast fashion?
Fast fashion jsou firmy, které produkují fast fashion oblečení, vyrábí obrovské masy oblečení, kde se prodá jenom určitý procento toho a zbytek stejně jde do spalovny, a jsou to většinou nekvalitní materiály a řídí se trendem.
A nakupuješ fast fashion?
Ne.

A nakupovala jsi někdy fast fashion?
Jo, určitě.

A kdy pro tebe nastal ten zlom nějaký?
Když jsem přestala mít peníze. Ne, ale taky hlavně, jako když jsem začala být tak nějak si vědoma svýho okolí, jako ono to přišlo tak nějak roku v roce. Podle mě i s tím, že to začalo být trendy nakupování sekáčích, protože třeba my, když jsme byli na základce, tak to bylo ještě docela dost odsuzovaný. A pak se to nějak překlenulo, když jsme začali být všichni hipster a začalo to být cool, tak asi v té době, no.

Víš, co je to greenwashing?
A vlastně já úplně nevím, mám nějaký ideje toho.. No, tak greenwashing, co si představuji, tak mi přijde že značky se tváří, že jsou jako eko, ale vlastně nejsou. Že to prostě, jako že H&M má takový ty conscious edice, nebo jako při tom, jaký vlastně H&M je, příšerný že.

Které značky se podle tebe dopouštějí greenwashingu?
H&M, Zara určitě, pak ty menší značky, třeba ShopCider a takový ty, Zalando taky, že jo.
A Bershka, Pull&Bear, Primark.

Kromě conscious kolekce v H&M-ku, vybaví se ti ještě nějaký příklad?
No, tak třeba zrovna Primark, vím, že měla nějakou kolekci, byly to, myslím, plavky a mám pocit, že to prezentovali, že je to z recyklovaných plastů, což jako OK, je to cool, ale zároveň co dělá Primark, víš,

Myslíš si, že jsi schopna to rozpoznat dobře?
Troufám si říct, že asi částečně nějaké věci jo, protože mi to přijde dost do očí bijící, ale myslím si, že občas se asi nechám nachytat. A taky se třeba někdy chce nechat nachytat, Protože nějaká jiný věci z HMka jsou příjemný.

Kde bereš nějaké informace o udržitelnosti a o greenwashingu?
Sleduju různé Instagramové účty, které se zajímají o ekologii celkově. Taky si o tom dost čtu.
Obebaví si něco konkrétního?
Třeba For Ocean si to jmenuje. Je to organizace, která čistí oceány a oni to tam dost vedou v ekologickém smýšlení.
Ještě je to takový pár, já teď nevím, jak se přesně jmenuje,ale to je, že žijou zero-waste životem a právě dost šíří osvětu. Takže asi na Instagramu.

Myslíš si, že jsou sociální sítě nápomocné v téhle otázce?
Já myslím, že podle toho, jak je využíváš. Jestli jsi schopnej si ověřovat informace, to je podle mě základní kamen úrazu. Asi podle mě, jo, ale musíš to umět. Nesmíš se tady podívat na nějakou influencerku, která má 200k a dělá reklamu na všechno. Jenom to musíš umět.

A jak si myslíš, že by se teda generace Z, jak by se měla informovat?
Já si myslím, že Instagram je v tomhle fakt dobrý. TikTok taky, ale můžeš být dost zahlcený těma informacema, protože je tam to hlavně moc. Ale já bych se soustředila na nějaké Instagramové účty, ale hlavně bych si fakt ověřovala, jestli to ty lidi opravdu praktikují.
A zároveň nevěřila bych všemu, co si kde přečtu.

Preferuješ nějaké trendy v udržitelnosti v módním průmyslu?
Mám ráda značku, která se jmenuje Ericulum, je to týpek z Fudu a on dělá batohy ze starýho lina. Líbí se mi tenhle přístup.

Okolik víc bys byla ochotná zaplatit za udržitelné zboží?
Asi podle toho, jak moc bych tu věc chtěla a jak moc bych ji potřebovala. Jako já do pěti kil, víc bych asi nešla, no.

Chceš nakupovat víc udržitelně?
Ano.
A jaký máš pocit, že jsou tvoje bariéry?
Já nevím, jestli mám bariéry, asi jako... Co se jako těch fakt jako reálně drahých udržitelných značek, tak to jsou určitě peníze že jo. Já jsem zjistila, že v sebe vůbec nemám potřebu jít do obchodu a jít si něco koupit.

Kolik oblečení si myslíš, že nakoupíš za měsíc?
Teď třeba jako pět, šest kousků za měsíc. A většina jich je ze sekáče.

A kolik oblečení dáš za rok pryč?
Já se to snažím vždycky jako vykompenzovat, že když koupím věc, tak ji hned rovnou vyřadím. Takže když bych takhle třeba počítala 50 kousků, zhruba, za rok.

A kam je dáváš pryč?
Tak ideálně bych je vyfotila na Vinted, na to jsem ale lína, takže buď většinou rodině anebo je dáváme většinou do nějakých organizací. My to dáváme většinou v ústí do azyláku pro ženy, které utíkají z domova.

A třeba stane se ti, že o recykluješ to oblečení?
Jo, jako občas když jsou to nějaký věci, které jsou fakt šílený, tak je hodím do té popelnice na textil. Do normálního odpadu určitě ne.

Rozhovor 8:
Datum realizování rozhovoru: 10.4.2023
Délka rozhovoru: 18:44

Řekni mi prosím svoje pohlaví, věk a bydliště.
Muž, 22 let, Praha.

Kde nejčastěji nakupuješ?
Asi Zalando.
A co na Zalandu?
Myslím si, že jsem hodně kupoval dřív Jack and Jones, Pier One. Do kamenných obchodů málo kdy.. Takže hlavně na internetu. Myslím si, že tak před rokem až dvěma jsem si říkal, že nic nějak moc nepotřebuji nebo přijde mi zbytečné si kupovat další kousky. Takže jsem se to snažil omezit hodně.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Tak asi jako jak se mi to líbí, vzhled. Cena taky, a teďka v poslední době se snažím koukat na to, jestli je to nějaký třeba jako fair trade nebo udržitelný.

Řídíš se při nakupování nových kusů oblečení trendem, tím,co se nosí?
Nemyslím si, Jako sleduju to, ale spíš mě to neovlivňuje.

Víš, co je fast fashion?
Tak podle mě, nebo jak já vnímám fast fashion, tak jsou takový ty obrovský řetězce, který jedou hodně na tu kvantitu místo kvality a prostě je to tričko, který pětkrát vezmeš na sebe a pak už ho nemůžeš nějak nosit, nebo prostě nedrží tvar.

Nakupuješ fast fashion?
Dřív, když jsem tadyto neřešil, tak jsem hodně nakupoval v H&M a přesně tady ty řetězce, ale teď se tomu snažím vyhýbat.
A daří se ti to?
Myslím si, že ne. Daří se mi to tím, že si nic nekupuju, ale i když si něco kupuju, tak málo kdy sáhnu po tričku za dva litry, ale zase nekoupím prostě si tričko za kilo. Spíš jako nějakou střední cestu. Nemyslím si, že je to úplně nějak udržitelný, ale zároveň to asi trochu spadá

k tomu fast fashion.

Víš, co je to greenwashing?
Asi spíš ne.
(následuje definice greenwashingu od tazatele)
Takže něco takového jsem si asi myslel, ale nějak jsem to nedokázal formulovat.

Tak když jsem ti takhle řekla příklad, dokážeš říct, které značky se podle tebe toho dopouštějí?
Zas tolik ty řetězce nesleduju, nějaké jejich kampaně ani kolekce. Ale přijde mi, že ani nějaký reklamy na mě tím nevyskakujou. Ale... určitě toho H&M, tak to by mě napadlo asi tak. Myslím si, že i ta Zara, tam přesně jsou nějaké sustainable kolekce, ale Bůh ví, jak to je. Několikrát jsem viděl i na tom Zalandu, že tam u něčeho bylo sustainable, udržitelný, ale měl jsem k tomu pochybnosti, protože jsem měl pocit, že to je nějaká větší značka. A hlavně s těma sustainable produktama, tak měly spíš vyšší cenu a tady to byly rádoby kvalitnější věci, ale prostě za cenu, která tomu moc neodpovídala. Teď nevím konkrétní značky, ale vím, že jsem to tam několikrát viděl.

Myslíš si, že jsi schopný to rozpoznat?
Jako něco, jo. Ale ne úplně jako v 100% případů. Větší část asi jo, nebo jako snažím se o tom přemýšlet. Ale neříkám, že všechno, co si myslím, že je udržitelný, tak je udržitelný.

Kde bereš nějaký informace o tom, co je udržitelný?
No vlastně asi jenom jako od informace těch výrobců. Předpokládám, nedělaj falešnou reklamu. Protože je to i nezákonný. Spoléhám na to, že prostě když tam je 100% bavlna a takový to íčko a Fairtrade tak je to pravda.

Takže znáš certifikace a koukáš po nich.
Ano. Nebo když to u toho vidím, tak tomu věřím.

Myslíš si, že jsou sociální sítě v téhle problematice nápomocné?
To asi hrozně záleží, koho sleduješ. Nebo jako z těch lidí, který jsem jako dřív sledoval nebo sleduju i teď, tak mám pocit, že většinou podporovali nějaký český výrobce nebo lokální a i nějaký Fairtrade. Ale myslím si, že to je spíš menšina. Takže je to o tom, co si tam nasleduješ.

Když je takhle jakoby dvojsečný podle toho, co si nasleduješ, jak si myslíš, že by se generace Z měla informovat?
Nevím takhle moc, já nejsem jistý. Já jsem k tomu nějak přišel, ale... Nevím, mi přišlo to tak nějak jako prostě vyplynulo z nějaké jako sociální bubliny, že nebo... Vůbec nevím, jak tady to podat někomu, kdo je třeba o pět let mladší. Většinou mi přijde, že stačí dávat jako větší pozor co si kupuješ a víc jako nad tím přemýšlet, a ne vidět jako tričko ve slevě a dát se ho do košíku a koupit. Prostě předtím, než uděláš celý to, tak se jako zamyslet, jestli to fakt potřebuješ.

Preferuješ nějaký trendy udržitelnosti?
Když nakupuju, tak většinou, nebo skoro vždycky koukám na to složení. Ale třeba, když jsem si koupil bundu v Kanadě, tak jsem si tu bundu vybral podle vzhledu, ale potom, když jsem viděl, že to je z recyklovaných plastů to bylo spíš plus, po kterým jsem si řekl, jako jo. Nebo byl to spíš důvod, proč si to koupit. Spíš mi jde o ten vzhled než o ty materiály, ale je to určitě plus.

Chceš nakupovat víc udržitelně?
Jo. No, snažím se o to.

Jaký jsou tvoje momentální bariéry?
Asi opravdu nejvíc ta cena.

A jsi ochotnej zaplatit víc za kousek, který je z nějakého udržitelného materiálu?
Myslím si, že to hrozně záleží, že tričko si myslím, že seženeš za kilo nebo za dvě. A tady v tom případě jsem ochotnej si za nějaký udržitelnější zaplatit třeba 800.
Ale jakože čtyřnásobek za bundu, která už tak stojí třeba dvojku, tak ne. Čím je to dražší, tím menší rozdíl.

Kolik oblečení nakoupíš za měsíc?
Maximálně jeden kus.

A kolik oblečení jdeš za rok pryč?
Třeba deset kusů.

A kam je dáváš?
No třeba starý trička, ty třeba táta používá v dílně jako hadry. A zbytek nevím, občas si myslím, že jsem dal nějaký oblečení do takových těch kontejnerů na textil?

Rozhovor 9:
Datum realizování rozhovoru: 10.4.2023
Délka rozhovoru: 13:49

Řekni mi prosím svoje pohlaví, věk, a kde zrovna bydlíš.
Muž, 24 let, Praha.

Kde nejčastěji nakupuješ?
Na e-shopu archetyp51.com, kde mají merch mých oblíbených umělců, pak na Vintedu, Dickies a na Zalandu.

Co je pro tebe při výběru oblečení nejdůležitější faktor?
Asi vzhled, materiál a původ.

Řídíš se při nakupování nových kusů oblečení trendy?
Ne. Mám svůj zaběhnutý styl... Sleduju to, ale nemyslím si, že jsem tím ovlivněný.

Víš, co je to fast fashion?
Asi jo.

A co je podle tebe fast fashion?
Odvětví módního průmyslu, kde se ty věci hodně spotřebovávají hodně rychle.
A třeba ty trička, jako nemůžeš nosit ani dýl než nějakou dobu, nevím, třeba rok, protože pak se ti to třeba rozpadne. Ale je to jako hodně o konzumnosti bych řekl.

Nakupuješ fast fashion?
Mám třeba pár věcí z HMka, ale víceméně ne.

Víš, co je to greenwashing?
Když společnost propaguje, že dělá něco pro planetu, udržitelně a není to pravda.

Který značky se podle tebe dopouštějí greenwashingu?
Tak jako to HMko určitě, Zara. A jakoby úplně ty fast fashion řetězce, tyhle dva a nevím, třeba Primark. Víc mě nenapadá úplně.

Uvedeš mi nějaký příklad, jestli si vybavíš nějakou konkrétní praktiku, kterou jsi setkal?
No, jako teď jsem viděl u Zary, že v těch továrnách pracují o hodně víc hodin, než je legální. Nebo pracují tam jako mladí lidi i děti. A že je dokonce drží v té továrně obehnaný drátem, a dokonce lidi tam i nějak střeží. Neověřoval jsem si zdroj.

Myslíš si, že jsi schopný ten Greenwashing nějak rozpoznat?
Asi jako úplně ne. Protože kouknu se občas kde se ty věci dělají. Spíš podle toho materiálu si možná říkám. Ale úplně to nejsem schopnej to rozpoznat.

Kde bereš nějaký informace o udržitelnosti?
To třeba tohle bylo jako na TikToku. Ale já nevím, jakože zase tak si o tom nezjišťuju. Ty věci mi vydržej hodně dlouho a nakupuju hodně málo. Nemám potřebu si to vyhledat, protože si myslím, že se chovám udržitelně.

Myslíš si, že jsou sociální sítě, v téhle otázce nápomocné?
Asi jo. Musíš to brát asi s rezervou. Ale aspoň trošku, jo.

Jak by se, podle tebe, generace Z měla informovat o nějaký udržitelnosti?
Ověřovat si fakta. Na internetu, klasicky, podívat se třeba, kde ta firma má továrny, jestli třeba ty továrny jsou pod nějakou větší korporací. A to taky může jako nasvědčovat tomu, že ty zaměstnanci se tam k nim chovají hůř. A je to na takových problémovějších lokalitách, což je třeba Bangladéš, nějaké země třetího světa a tak dále. Vyhledávat si na Google třeba, Možná existují nějaké takové indexy a tak.

Preferuješ nějaké trendy udržitelnosti v modě?
Třeba udržitelný materiály nebo materiály v bio kvalitě?
Jo, no spíš jako, třeba co se mi líbí, když to je z recyklovaných materiálů.

Takže máš pocit, že jseš k tomu víc nakloněný si to koupit?
Asi jo. Protože nevím, co může být jako víc bio bavlna, nedokážu si to představit Takže jako, jo, ale asi tomu nepřidávám jako extra nějakou váhu.

Chceš nakupovat víc udržitelně?
Ano.

A jaké jsou tvoje teď momentální bariéry k tomu nakupovat víc udržitelně?

Třeba jako to, že si neplánuju kupovat žádný oblečení. Prostě jako, že neplánuju nakupovat, tak jakoby to je ta bariéra, že. A zároveň je to, že jsem hodně víc udržitelný, než kdybych nakoupil něco udržitelného.

Jseš ochotnej za udržitelnou věc zaplatit víc?

Jo.
A kolik?
No tak jako podle toho asi co je to jako za věc. Tak třeba jako 20% ceny bych řekl, že by to tak mohlo být.

A kolik oblečení nekoupíš za měsíc?
Maximálně tak 2 za rok. Když jdu na koncert a impulzivně si tam koupím tričko třeba.

A kolik oblečení dáš za rok pryč?
Taky jedno. Jeden kus.

A když teda něco vyhodíš, kam to vyhodíš?
No, podle toho, jak to vypadá. Když už je to takový děravý, a je to třeba tričko z bavlny, tak to většinou používám na kolo. Což se nastává, ale kdyby hypoteticky to bylo ještě nositelný, tak to hodím do té červené popelnice nebo to třeba prodám podle stavu.

Příloha č. 2: Tabulka 1 - Anonymizovaný přehled respondentů

Respondent	Gender	Věk	Bydliště	Zaměstnání
Respondent 1	žena	23	Barcelona	student VŠ
Respondent 2	žena	22	Praha	student VŠ
Respondent 3	muž	20	Praha	student VŠ
Respondent 4	muž	21	Teplice	pracující ve školství
Respondent 5	muž	17	Teplice	student SŠ
Respondent 6	žena	22	Praha	student VŠ
Respondent 7	žena	22	Ústí nad Labem	student VŠ
Respondent 8	muž	20	Praha	student VŠ
Respondent 9	žena	24	Praha	Pracující v IT